

ÎNCHEIERE

13 februarie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Oleg Sternioală
Tamara Chișca-Doneva
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de Constantin Sîrbu,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Constantin Sîrbu
împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Basconslux”, intervenient accesoriu
Procuratura Generală a Republicii Moldova cu privire la constatarea caracterului
abuziv al clauzei penale, încasarea penalității, a prejudiciului material și moral,
împotriva deciziei din 13 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă:

La 01 decembrie 2017, Constantin Sîrbu a depus cerere de chemare în judecată
împotriva SRL „Basconslux”, intervenient accesoriu Procuratura Generală a
Republicii Moldova solicitând constatarea ca fiind abuzivă a clauzei „dar nu mai
mult de 5% din prețul contractului”, din contractul cu privire la investirea capitalului
în construcție nr. xxxxx din 06 aprilie 2011 încheiat între Constantin Sîrbu și SRL
„Basconslux”, obligarea SRL „Basconslux” să-i achite penalitatea în mărime de
6994 de euro, obligarea SRL „Basconslux” să-i achite valoarea montării ușii și a
ferestrelor de la balcon de tip termopan în mărime de 200 de euro și încasarea
prejudiciului moral în mărime de 10000 lei.

În motivarea acțiunii, reclamantul a invocat că la 06 aprilie 2011 a încheiat cu
SRL „Basconslux” contractul cu privire la investirea capitalului în construcție nr.
xxxxx, în conformitate cu care pârâtul s-a obligat să organizeze cu propriile forțe
predarea blocului locativ finit comisiei de recepție nu mai târziu de 42 luni de la
încheierea contractului. Bunul imobil conform contractului constituie apartamentul
nr. xxxxx din blocul amplasat în xxxxx, ce constituie 0,79% din blocul locativ și
locul de parcare subterană nr. 39, conform pct. 3.2 lit. d) din contract.

Totodată, a menționat că pct. 4.1 lit. c) din contract prevede că are dreptul să
ceară și să primească despăgubiri de ordin financiar în cazul când antreprenorul va
încălca termenul prevăzut de transmitere a imobilului în exploatare cu mai mult de
6 luni, iar penalitatea va constitui 0,05% din prețul contractului pentru fiecare zi de
întârziere, dar nu mai mult de 5% din prețul contractului.

Reclamantul a declarat că prezintă relevanță și pct. 2.1, 3.2 ale contractului,
deoarece pct. 2.1 prevede obligația SRL „Basconslux” de a asigura construcția

bunului imobil viitor în condițiile contractului de societate civilă din 07 aprilie 2010, încheiat cu Procuratura Generală a Republicii Moldova și transmiterea în proprietatea beneficiarului, iar acesta din urmă se obliga să achite prețul imobilului în modul și condițiile expuse în contract. Pct. 3.2 din contract conține obligația antreprenorului la montarea ușii și ferestrelor de la balcon de tip termopan, ceea ce în realitate nu s-a realizat și care conform informației verbale a reprezentantului SRL „Basconslux” constituie valoarea de 200 euro.

Reclamantul a afirmat că s-a adresat prealabil SRL „Basconslux”, solicitând achitarea penalităților, a costului geamului și a ușii care urmau a fi instalate. Solicitățile au fost respinse, deoarece acțiunile pârâtului s-au realizat în baza contractului de societate civilă și acordului adițional din 07 aprilie 2010, încheiat cu Procuratura Generală a Republicii Moldova, conform căruia termenul pentru darea în exploatare a blocului finit a expirat la finele anului 2015. Acțiunea contractului de societate civilă și a acordului adițional, în urma căruia a fost prelungit termenul de dare în exploatare a construcției, nu se răsfrânge asupra contractului pe care l-a încheiat cu pârâtul la 06 aprilie 2011.

Reclamantul a indicat că în baza pct. 4.1 lit. c) din contract, este în drept de a pretinde și de a primi despăgubiri de ordin financiar, în cazul în care antreprenorul va încălca termenul prevăzut de transmitere a imobilului în exploatarea cu mai mult de șase luni. Penalitatea va alcătui 0,05% din prețul contractului pentru fiecare zi de întârziere, dar nu mai mult de 5% din prețul contractului. În opinia sa, clauza „dar nu mai mult de 5% din prețul contractului” reprezintă o clauză abuzivă, deoarece dacă va fi tergiversată darea în exploatare a imobilului, beneficiarul va putea pretinde o penalitate în proporție nu mai mare de 5%, ceea ce nu este echitabil, deoarece beneficiarul este obligat să achite costul integral.

Totalitatea circumstanțelor descrise i-au cauzat un prejudiciu moral, evaluat la suma de 10000 lei.

La 05 iunie 2017, în cadrul ședinței de judecată, Constantin Sîrbu a depus în temeiul art. 60 alin.(2), (3) Cod de procedură civilă, cerere de completare a temeiului acțiunii și mărirea cuantumului pretențiilor cu suma de 1703466 de euro. În completarea temeiului acțiunii, reclamantul a invocat art. 27 alin.(2), art. 32 alin.(2) ale Legii privind protecția consumatorilor și art. 5 al Legii nr. 256 din 09 decembrie 2011 privind clauzele abuzive în contractele încheiate cu consumatorii.

În susținerea cererii de completare și concretizare, reclamantul a invocat că din momentul înaintării acțiunii civile în judecată și până la momentul depunerii cererii de concretizare a trecut o perioadă mai mare de patru luni, respectiv se majorează și penalitatea pentru întârzierea executării lucrărilor și neexecutarea obligațiilor contractuale de către SRL „Basconslux”. Or, conform pct. 4.1 lit. c) din contract, este în drept de a pretinde și de a primi despăgubiri de ordin financiar, în cazul în care antreprenorul va încălca termenul prevăzut de transmitere a imobilului în exploatarea cu mai mult de șase luni. Penalitatea va alcătui 0,05% din prețul contractului pentru fiecare zi de întârziere. Suma contractului este de 23316 euro și respectiv penalitatea urmează a fi mărită cu suma de 1398 de euro.

În contextul prevederilor art. 32 alin. (2) din Legea privind protecția consumatorilor, în cazul încălcării termenelor stabilite, conform art. 21, de începere și finalizare a prestării serviciului (executării lucrării) sau termenilor noi fixate de consumator, prestatorul (executantul) achită consumatorului pentru fiecare zi

depășită o penalitate în mărime de 10% din prețul serviciului (lucrării). Astfel, penalitatea calculată constituie suma de 1702068 de euro.

Prin hotărârea din 29 ianuarie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Constantin Sîrbu și s-a constatat caracterul abuziv al clauzei contractuale din pct. 4.1. c) al contractului nr.xxxxx, încheiat între SRL „Basconslux” și Constantin Sîrbu la 06 aprilie 2011 și anume a sintagmei „dar nu mai mult de 5% din prețul contractului”; pretenția privind încasarea penalității contractuale a fost respinsă ca fiind tardivă; pretențiile privind încasarea prejudiciului material și moral au fost respinse ca neîntemeiate.

Prin decizia din 13 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de Constantin Sîrbu și s-a menținut hotărârea din 29 ianuarie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a conchis că întocmirea la 25 noiembrie 2015 a procesului-verbal de recepție finală denotă că anume la această dată intimatul și-a executat obligația a cărei tardivitate este invocată de apelant și astfel constată că penalitatea contractuală putea fi pretinsă de apelant doar pentru perioada 06 aprilie 2015 – 25 noiembrie 2015. În speță, pretenția privind încasarea penalității a fost înaintată doar la 01 decembrie 2016, respectiv peste mai mult de 12 luni de la data executării de către intimat a obligației contractuale asumate, ceea ce denotă că pretenția respectivă a fost înaintată tardiv.

Cu referire la argumentele apelantului cu trimitere la dispozițiile art. 276 Cod civil, instanța de apel le-a respins, deoarece, primar dispozițiile acestei norme nu oferă apelantului dreptul de a pretinde încasarea penalității pentru perioada de după încetarea încălcării admise de intimat și anume de asigurare a transmiterii blocului locativ în exploatare, iar secund, prin prisma pct. 9.1 al contractului vizat și a dispozițiilor art. 321 alin. (2) Cod civil, până la transmiterea dreptului de proprietate asupra apartamentului de la intimat apelantului, intimatul nu realiza administrarea bunurilor apelantului.

La fel, instanța de apel a considerat eronate trimiterile apelantului la dispozițiile art. 277 alin. (1) lit. b) Cod civil, deoarece pentru întreruperea termenului de prescripție în baza acestei norme, intimatul urma să recunoască penalitatea pretinsă de apelant până la expirarea a 6 luni de la data la care a fost încetată încălcarea obligației intimatului ce determină calcularea penalității, astfel de probe lipsind de la materialele cauzei. Or, instanța a constatat că din dispozițiile normei citate rezultă că nu poate fi întreruptă curgerea unui termen de prescripție deja expirat, iar pentru întreruperea curgerii termenului de prescripție este necesară recunoașterea de către debitor anume a obligației corespunzătoare, în speță a obligației de plată a penalității, fapt nerealizat de intimat.

Argumentul apelantului referitor la pretinsa neîncălcare a termenului de prescripție, instanța de apel l-a respins din motiv că cererea de chemare în judecată, depusă la 19 octombrie 2016, a fost eronat restituită de instanța de judecată, deoarece legalitatea încheierii corespunzătoare putea fi soluționată de instanța de recurs, în conformitate cu art. 427 Cod de procedură civilă. Acțiunea restituită în bazat art. 171 alin. (2) Cod de procedură civilă, nu se consideră depusă și astfel nu duce la întreruperea termenului de prescripție. Mai mult decât atât, această acțiune a fost depusă tardiv în privința pretenției de încasare a penalității, ce expirase după 6 luni de la încetarea încălcării termenului de transmitere în exploatare a apartamentului.

Din aceleași motive, instanța de apel a apreciat ca fiind tardive și pretențiile apelantului privind încasarea penalității în cuantumul instituit de art. 32 (27) alin. (2) al Legii privind protecția consumatorilor, or, prescripția se aplică și în cazul penalității prevăzute de Lege. În cazul dat instanța a reiterat că, deoarece încălcarea termenului finalizării lucrărilor de construcție și recepției finale a acesteia s-a consumat la 25 noiembrie 2015, această pretenție urma a fi depusă în instanță cel târziu la 25 mai 2016. Instanța de apel a relevat că prima instanță just a respins pretențiile apelantului privind încasarea penalității ca fiind tardive, argumentele contrare ale apelantului fiind nefondate, după cum s-a indicat mai sus.

Cu referire la pretenția apelantului privind repararea prejudiciului material, instanța de apel reține că art. 14 alin. (1) și (2) Cod civil prevede că persoana lezată într-un drept al ei poate cere repararea integrală a prejudiciului cauzat astfel.

Totodată, a accentuat că recepția finală a blocului locativ cu depășirea cu 12 luni a termenului prevăzut de contract, nu determină repararea prejudiciului material în contextul în care, pentru ca acest fapt ilicit să constituie temei de reparare a prejudiciului moral apelantul urmează să dovedească că fapta dată ilicită a fost comisă cu vinovăție. În această ordine de idei, a reținut inclusiv prin prisma art. 123 alin. (6) Cod de procedură civilă, că blocul locativ în care se află apartamentul contractat al apelantului a fost edificat în baza contractului de societate civilă din 07 aprilie 2010, încheiat de SRL „Basconlux” și Procuratura Generală a Republicii Moldova, iar apelantul a dobândit dreptul la încheierea contractului de investiții în condiții preferențiale în calitate de colaborator al Procuraturii Generale a Republicii Moldova. Prin urmare, instanța de apel a conchis că amânarea termenului de recepție finală a blocului locativ, datorat modificării contractului sus-indicat din cauza lipsei finanțării de la angajatorul apelantului, nu este imputabilă intimatului și astfel, în speță se constată lipsa vinovăției intimatului pentru încălcarea termenului corespunzător.

De asemenea, instanța de apel a respins argumentele apelantului referitor la faptul că contractul de societate civilă încheiat între SRL „Basconlux” și Procuratura Generală a Republicii Moldova nu este opozabil acestuia, deoarece însăși dreptul apelantului de încheiere a contractului de investiții s-a datorat contractului de societate civilă nominalizat și astfel, argumentul nominalizat al apelantului este eronat. Subsecvent constatărilor efectuate anterior, a constatat că în speță nu se întrunesc temeiurile legale pentru adjudecarea în beneficiul apelantului a prejudiciului moral pretins, motiv pentru care pretenția dată a fost corect respinsă de prima instanță.

La 13 noiembrie 2018, Constantin Sîrbu a declarat recurs împotriva deciziei din 13 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a deciziei instanței de apel și trimiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel, deoarece eroare judiciară nu poate fi corectată de instanța de recurs.

În motivarea recursului s-a invocat că instanța de apel ilegal a menținut hotărârea primei instanțe, or, prima instanță judecând cererea de chemare în judecată a trecut în mod superficial la circumstanțele cauzei, referindu-se în mod general la constatările sale, fără a examina temeinicia cererii în raport cu legislația și regulile ce guvernează litigiul în cauză. Or, este indispensabil expunerea instanței pe fiecare argument. La fel, a indicat că prima instanță nu s-a expus asupra tuturor cerințelor invocate în cererea de modificare și concretizare a cerințelor. Mai mult ca atât, a

solicitat reluarea examinării cauzei în fond. De altfel, nesoluționarea de către prima instanță a tuturor capetelor de cerere, constituie o încălcare esențială a normelor de drept procedural și respectiv a dus la soluționarea greșită a cauzei.

Recurentul a menționat că instanțele ierarhic inferioare au constatat că cerința cu privire la penalitate este tardivă, însă nu au aplicat corect normele de drept ce reglementează prescripția. Instanța de apel a interpretat în mod eronat legea ce ține de tardivitate.

De asemenea, a precizat că instanța de apel era obligată de a se expune asupra tuturor motivelor invocate în apel.

În conformitate cu prevederile art. 434 alin.(1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Decizia instanței de apel a fost adoptată la 13 septembrie 2018, iar Constantin Sîrbu a declarat recurs la 13 noiembrie 2018, ceea ce denotă că recursul este în termen.

Examinând temeiurile recursului declarat de Constantin Sîrbu, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În temeiul prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Constantin Sîrbu nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul părții recurente cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că procedura admisibilității

constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă faptul că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibil recursul declarat de Constantin Sîrbu.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Constantin Sîrbu împotriva deciziei din 13 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Oleg Sternioală

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Victor Burduh